

BOEKBESPREKINGEN

HELMUT LOEBELL. *Die Hals-, Nasen-, Ohrenheilkunde für Studierende der Zahnheilkunde und Zahnärzte*, Vierde druk, 1954. Johann Ambrosius Barth, Leipzig.

Dit boekje, dat zich in deze druk weer richt tot het oorspronkelijke auditorium en niet meer bovendien bestemd is voor studenten in de medicijnen, geeft in nog geen negentig bladzijden het voornaamste uit het gebied van onze specialistische bureu. Het verband tussen de behandelde onderwerpen en de tandheelkunde wordt duidelijk gelegd en bij alle beknotheid schuwt de schrijver een wat uitvoeriger discussie van bijvoorbeeld de kaakholte-operaties niet.

Wie zich in een hem onbekend specialisme wil oriënteren zou, na een eerste rondleiding, graag bepaalde kwesties wat nader bestuderen en wie anders dan zijn gids zal hij de weg vragen? Tevergeefs, in dit geval, want iedere literatuur-aanduiding ontbreekt. Het is jammer, dat de schrijver deze gelegenheid, door een enkele welgekozen toegang tot de literatuur dit werkje tot een hoger niveau op te heffen, niet heeft aangegrepen.

Dr. M. T. J a n s e n

FRITZ SCHÖN. *Die Wiedereinpflanzung von Zähnen in der täglichen Praxis*. Johann Ambrosius Barth-Verlag, Leipzig. pag.; R.M.

Dit boekje behandelt in kort bestek het altijd nog fascinerende probleem van de plantatie der tanden, een probleem dat, zoals uit het geschiedkundig overzicht blijkt, al eeuwen oud is. Dat het altijd nog actueel is wordt wel duidelijk uit de vele klinische en histologische onderzoekingen der laatste jaren. Helaas heerst er bij de diverse onderzoekers geen communis opinio over het belang van het behoud van het vitale wortelvlies.

Schrijver releveert kort de gang van zaken bij weefseltransplantaties om verder de eigen verhoudingen van tand-plantaties te belichten. Belangrijk zijn de in het kort beschreven experimenten van Neuwirt, Axhausen en Hammer. Volgens schrijver moet de rol van het wortelvlies bij het inhelingsproces nòch onder- nòch overschat worden. Wel stelt hij als eis, dat intacte delen ervan niet worden verwijderd.

Na deze algemene inleiding komt schrijver tot de indicatie en wel, gelijk aangekondigd, „voor de dagelijkse praktijk”. En dit geldt dan, om kanaalbehandelingen in meerwortelige elementen buiten de mond uit te voeren, daar ze in de mond vaak onbetrouwbaar zijn, doordat óf het apicale gedeelte niet voldoende wordt gevuld, óf dat de vulling door de apex naar buiten wordt gedrukt. De oplossing, om in deze gevallen apexresectie te verrichten wijst schrijver als te moeilijk voor de practicus van de hand. Tenslotte vestigt hij nog even de aandacht op de mogelijkheid, replantatie toe te passen bij luxaties door ongevallen of abusievelijke extracties, in geval van fausse-route bij de wortelkanaalbehandeling en bij granulomen en cystes, in welke gevallen hij de resultaten niet gunstig noemt.

Ten slotte noemt schrijver de techniek van de ingreep, die hoofdzakelijk de kanaalvulling betreft.

Referent betwijfelt de juistheid van de indicatiestelling. Om moeilijkheden met de wortelkanaalbehandeling te omzeilen, lijkt hem de behandeling te riskant, gezien de gemiddelde levensduur van de replantaten, die volgens de aangehaalde auteurs de 10 jaren niet zal overschrijden. Een apexresectie geeft dan, zij het met meer technische moeilijkheden, ook een veel zekerder resultaat. Dat schrijver niet veel succes kan melden bij cystes, is voor iedereen duidelijk.

Jammer, dat met geen woord is gerept over de mogelijkheden, die de transplantaties bieden en ook, dat de replantaties na ongevallen, die tenslotte zo'n bij uitstek geschikt materiaal voor deze operatie leveren, zo weinig worden genoemd.

Het boekje bevat veel lezenswaardigs, al zal het misschien niet aan het gestelde doel, iets voor de dagelijkse praktijk te bieden, voldoen. Prof. M. Hut

---

Dr. WALTER HOFFMANN-AXTHELM. *Lehrbuch für das Zahnärztliche Hilfspersonal*. Uitg. Johann Ambrosius Barth Leipzig 1954. 372 blz. en 303 afbeeldingen. Prijs: 12 R.M.

De hulpkrachten waarvoor dit studieboek bestemd is, zijn blijkens het voorwoord vogels van diverse pluimage; praktijk-juffrouwen, verpleegsters in kaakchirurgische klinieken en tandtechnici. Van de praktijkassistenten wordt daarbij opgemerkt dat haar beroep bijzondere ontwikkelingsmogelijkheden biedt. Dit boek wil haar bekwamen tot een meer actieve werkzaamheid, echt verpleegsterswerk.

De inhoud wordt gevormd door een achttal hoofdstukken geschreven door terzake kundigen (anatomie en physiologie; pathologie, praktijk en kliniek, stralenleer, geneesmiddelen-kennis, instrumentenkunde, materia technica en als laatste boekhouden en rechtskundige aangelegenheden).

Deze verscheidenheid van onderwerpen doet twijfel rijzen of de genoemde hulpkrachten, wier werkzaamheden toch wel zeer sterk uiteenlopen, met een gemeenschappelijk studieboek als het onderhavige gebaat zullen zijn. Het is niet te bevroeden of de begeerte naar kennis bij deze groepen in het land van uitgifte, op de wijze waarop zulks in dit leerboek is verwerkelijkt, wordt gediend en bevredigd.

Voor ons land kan deze vraag zeker niet bevestigend worden beantwoord, al zal elke weetgierige tandtechnicus, praktijkassistenten of verpleegster er iets van zijn of haar gading vinden. Daarnaast veel meer waar zij of hij weinig of niets aan heeft.

Voor onze verhoudingen is deze uitgave een ietwat overbodig geheel, waarvoor geen emploti zou zijn aan te wijzen. P. H. B u i s m a n

---

K. SNEEP. *Medicus en fiscus*. Deel II. (Aanvulling 1955). Uitg. Born N.V. Assen. 76 blz. Prijs geb. f 3,90.

Dit boekje van de hand van een Oud-inspecteur der Belastingen is bedoeld als aanvulling op de gelijknamige uitgave drie jaar geleden en bestemd om de beoefenaars van de fiscaal verwante medische (vrije) beroepen op de hoogte

te brengen van de belangrijke veranderingen die in de belastingvoorschriften sindsdien tot stand zijn gekomen.

In een aantal helder geschreven hoofdstukken worden de fiscale problemen, waarvoor de practicus komt te staan dan wel kan worden geplaatst, behandeld aan de hand van verduidelijkende voorbeelden.

De berekening van het praktijkinkomen, de overname en verkoop van de praktijk, de gezinszorg en oudedagsvoorziening en tenslotte de auto hebben allerlei fiscale aspecten, die een evenredig financieel belang vertegenwoordigen.

De auteur bezit de gave om dit alles in kort bestek duidelijk uiteen te zetten, deels aan de hand van recente jurisprudentie en ministeriële beschikkingen.

Gelijk gezegd is deze uitgave als supplement bedoeld op het in 1952 verschenen eerste deel, waarnaar dan ook telkens wordt verwezen.

De contribuabelen zullen met deze beknopte maar leerrijke voorlichting op het kostbare gebied van de belastingen ongetwijfeld hun voordeel kunnen doen.

P. H. B u i s m a n